

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

მესამე სექცია

საქართვის რუსეთის ნინაღვები

(განაცხადი № 63993/00)

გადაწყვეტილება

სტრასბურგი
2005 წლის 20 ოქტომბერი

ძალაში შესულია
20/01/06

წინამდებარე გადაწყვეტილება ძალაში შედის კორომელი კონვენციის 44-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად იგი შეიძლება დაგევემდებაროს რედაქციებს გადახინჯვას

საქმეზე რომანოვი რუსეთის წინააღმდეგ,

ადამიანის უფლებათა ეკროპედია სასამართლომ (შესამე სექცია) შემდგათ
შემაღლებით:

ბატონი ბ. ზეპანჯიში, პრეზიდენტი,
ბატონი ჯ. პელიგანი
ბატონი ლ. კაფლიში
ქალბატონი მ. ცაცა-ნიკოლოვსკა,
ბატონი ა. კოვლევი,
ბატონი გ. ზაგრებელსკი,
ბატონი გ. მაიერი, მოსამართლეები.
და ბატონი გ. ბერგერი, სექციის რეგისტრატორი

იმსჯელა რა განმარტოებით 2004 წლის 1 აპრილს, იმავე დღეს მიიღო წინამდებარე
გადაწყვეტილება:

პროცედურა

1. საქმე დაიწყო რუსეთის ფედერაციის მოქალაქის – ილია ელუარდის ქ რომანოვის (განმცხადებელი) მიერ 2000 წლის 16 იქტომბერს ადამიანის უფლებათა და ფუნდამენტურ
თავისუფლებათა კონვენციის (კონვენცია) 34-ე მუხლის საფუძვლზე რუსეთის ფედერაციის
წინააღმდეგ წარდგენილი განცხადებით (№63993/00).

2. განმცხადებელი, რომელსაც აღმოფხინებს იურიდიული დახამრება, წარმოდგენილი იყო
მოსკოვში მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციის სამოქალაქო უფლებათა კომიტეტის
წევრის ბ-ნი ა. ა. რედანგის მიერ. რუსეთის მთავრობა (მთავრობა) წარმოდგენილი იყო
ევროპულ სასამართლოში რუსეთის ფედერაციის წარმომადგენლის მიერ ბ-ნი პ. ა. აპტეგის
მიერ.

3. განმცხადებლის პრეტენზია ეხებოდა არსებულ პირობებს ფსიქიატრიულ ცენტრ
„ბუტირსკიში”, სადაც განმცხადებელი მოთავსებული იყო ერთი წლისა და სამი თვეს
განმვალობაში. განმცხადებელი ასევე აღნიშნავდა, რომ მისი წინასწარპატიმრობაში ყოფნის
ხანგრძლივობა არსებოთად არდგენდა კონვენციის მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტს. მისი მე-6
მუხლის დაკავშირებული პრეტენზიები ეხებოდა სასამართლოს წინაშე გამოცხადების
უფლების სამორთმევას.

4. განცხადი განსახილებელად გადაეცა სასამართლოს მე-3 სექციას (სასამართლოს
რეგლამენტის 54-ე მუხლის 1-ლი პუნქტი). აღნიშნულ სექციაში პალატა, რომელსაც უნდა
განეხილა საქმე, დაკომისალექტდა რეგლამენტის 26-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის შესაბამისად.

5. 2004 წლის 1-ლი აპრილის გადაწყვეტილებით, განცხადი ნაწილობრივ დაშვებულებულ
იქნა ცნობილი.

6. განმცხადებელი და მთავრობამ წარმოადგინებს მიმოხილვები საქმის არსებით
მხარებთან დაკავშირებით. პალატამ მხარეებთან კონსულტაციის შედეგად გადაწყვიტა, რომ
საქმესთან დაკავშირებული ზეპირი მოსმენა არ იყო აუცილებელი, რის შემდეგაც მხარეებმა
წარმოადგინებს პასუხები მიმოხილვებზე.

7. 2003 წლის 1 ნოემბერს სასამართლომ შეცვალა სექციების შემაღლებილობა და საქმე
განსახილებულ გადაეცა ახლად დაკომისალექტებულ მე-3 სექციას.

ଓଡ଼ିଆ

1. საქმის გარემოებები

8. განმცხადებელი დაბადებულის 1967 წელს, იგი დაგვატებულია უკრაინაში.

ა. განმცხადებლის პატიმრობა

9. განმცხადებელი, რომელიც იმურვებოდა ინტექსიკაციის მდგრადრეგიბაში, პილიკიამ დააკავა 1998 წლის 12 ოქტომბერს, საღამოს 8 საათზე. იგი გადაყვანილ და განხრებილ იქნა პილიკის განცოცილებაში. ჩხრეკის შედეგად, საჭარაულო, აღმოჩენილ იქნა მარის უახა.

II. იმავე ლეგეს განმცხადებელის პრაღად წაეყინა ნარკოტიკული საშუალებების პირადი მოხმარებისათვის შემცნება და ფლობა.

12. 1998 წლის 15 ოქტომბერს გამომიყენდეს მითოვ გადაწყვეტილება განმცხადებლის პატიმრობის თაობაზე და აღნიშნული გადაწყვეტილება დამოწმებულ იქნა პროკურორის მიერ. გადაწყვეტილებაში ყვრადღება იყო გამახვილევებული განმცხადებლის პიროვნებაზე, იმ საფრთხეზე, რომელსაც იგი უქმნიდა საზოგადოებას და მიმაღებს ალბათობაზე.

13. 1998 წლის 16 ოქტომბერს განმცხადებელი გადაყვანილ იქნა წინასწარსაპატიმრო დაწესებულებაში: ის-48/2 ბუტირსკში. მოსკოვში.

14. საგამომიუბო ორგანოების გადაწყვეტილებით განმკალებელი ჩატარდა ფსქიატრიული შემოწმება.

15. 1998 წლის 19 ნოემბრის განმცხადებელი შეამოწმეს მოხკოვის აღვესევის ფსიქიატრიული ხადვადმყოფოს ექიმებმა. რამდენადაც ექსპერტებს გაუჭირდათ დასკვნის გაკეთება, განმცხადებელი გადაუკანილ იქნა ხერბსკის სამედიცინო ფსიქიატრიულ ინსტიტუტში მოხკოვში, სადაც იგი შემოწმებულ იქნა 1998 წლის 10 დეკემბრიდან 1998 წლის 6 იანვრამდე. აღინიშნა, რომ განმცხადებელს მანამდე არასიღოოს აწესებდა სულიერი დაგვადება ექსპერტთა კომისიამ განმცხადებელს დაუხვა ასოციაციური პერსონალურობის დიაგნოზი (თანხდასელი ფსიქოპათია) და იქვე აღინიშნა, რომ იგი არ შეიძლებოდა პასუხისმგებლად მიჩნეულიყო იმ კანონდარღვევისათვის, რომელიც მას ბრალად წაჟაფრია. ექსპერტების მიერ მიღებულ იქნა რეკომენდაცია. რომლის მიხედვითაც განმცხადებელს მკურნალობა უნდა გაუვლო ხასკოვთ საცხოველებელ ხახლში.

16. გამოიყენის პერიოდი და განმცხადებლის წინასწარი პატიმრობა ორჯერ იქნა გაფრთხელებული საჯარო ბრალმდებლის მიერ. პირველად – 1998 წლის 12 იანვრამდე და მეორედ – 1998 წლის 12 ოქტომბერის დღის დასასრულად.

17. 1999 წლის 10 ოქტომბერის გამოძიება დასრულდა და საქმე განსახილებად გადაეცა ზავრა მოსკოვის გაგარინის თოლქის სასამართლოს.

ბ. სასამართლო პროცედურა

18. 1998 წლის 28 ივნისს გაგარინსკის ოლქის სასამართლომ უარყო განმცხადებლის შეამდგომლობა მიხი განთავისუფლების შესახებ ისე, რომ არ დაუსაბუთებია აღნიშნული გადაწყვეტილება და დაცვის მხარისათვის არ შეუციდ საშუალება გავპროტესტინა

დამატებითი ფსიქიატრიული გამოკვლევა 1999 წლის 23 ივნისს მოხვივის ხაქალაქი სასამართლომ მიიღო გადაწყვეტილება

19. 1999 წლის 25 აგვისტოს ექსპერტთა კომისიამ მიიღო გადაწყვეტილება, რომლის მიხედვითაც განმცხადებლის ფსიქოლოგიური მდგრმარეობა პრაქტიკული არ შეცვლილი იყო იქნა მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, რომ განმცხადებლის ფსიქოლოგიური მდგრმარეობა უნდა შეხწავლილიყო მოგვიანებით.

20. აღნიშნული განხორციელდა 1999 წლის 20 ოქტომბერს ხერხების ხასამართლო-სამედიცინო ინსტიტუტის მიერ. ექსპერტთა კომისიამ დააკვინა. რომ განმცხადებელი დაავადებული იყო ფსიქიკური აუდიოლოგიური კომისიამ და მის მიერ ხასამართლოდარვების ჩადენის მომენტში იგი იძყოფებოდა ისეთ ფსიქოლოგიურ მდგრმარეობაში, რომ მასზე პასუხისმგებლის დაკისრება დაუშვებელი იყო. იქნა მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, რომ განმცხადებელს ესაჭიროებოდა ხასკირდულ დაწესებულებების დამკურნალო დაწესებულებების იძულებითი მკურნალობა.

21. ხაკითხის მოსმენა რამდენჯერმე გადაიდო მოწმეთა გამოყცესადებლობის მოტივით 2000 წლის 22 თებერვლისა და 3 მარტის გადაწყვეტილებით რაიონულმა სასამართლომ რაიონულ პოლიციას მოწმეთა სასამართლოს წინაშე წარდგნა ხორცია.

22. 2000 წლის 10 მარტს რაიონულმა სასამართლომ კიდევ ერთხელ უარყო დაცვის „შეამდგომლობა განმცხადებლის განთავისუფლების თაობაზე და განაცხადა შემდეგი: „შეამდგომლობის შესწავლის შედეგად, ჩადენილი დანაშაულის ხასიათიდან გამომდინარე, სასამართლო მას არ აქმაყოფილებს”.

23. იმავე დღეს რაიონულმა სასამართლომ უარყო განმცხადებლის მოთხოვნა სასამართლოს წინაშე გამოცხადებასთან დაკავშირებით იმ მოტივით, რომ ავადმყოფი პატიმრების ტრანსპორტირება არ შეიძლებოდა.

24. 2000 წლის 3 აპრილს რაიონულმა სასამართლომ კიდევ ერთხელ უარყო განმცხადებლის იურისტის შეამდგომლობა სასამართლიში გამოცხადებასთან დაკავშირებით სასამართლოს განმარტებით, სულიერად ავადმყოფი პირის განცხადება არ შეიძლებოდა მიღებული უოფილიყო როგორც მტკიცებულება. სასამართლომ ასევე უარყო დაცვის მხარის მიერ დაყენებული შეამდგომლობა იზოლაციურში მომსდარი ფაქტის შესახებ, რომელიც ეხებოდა განმცხადებლის უარს სასამართლოში ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებით.

25. 2000 წლის 4 აპრილს რაიონულმა სასამართლომ ჩატარა სასამართლო მოსმენა განმცხადებლის აღვოკაზისა და პროკურორის თანდასწყის მიერ შესწავლილ იქნა სამედიცინო კომისიების მიერ მიღებული დასკენები, რომლებიც შეეხებოდა განმცხადებლის ფსიქიატრიულ დაწესებულებებაში მკურნალობას. განმცხადებლის აღვოკაზის შეამდგომლობა, შესწავლა სასამართლოს პირველი ექსპრესის დაკვინა, რომლის მიხედვითაც განმცხადებლის სახლში მკურნალობა შესაძლებელი იყო, სასამართლომ უარყო.

26. 1998 წლის 12 ოქტომბერს სადამიოს 5 ხორცი განმცხადებელმა შეიძინა მარიტუანა პირადი მოხმარების მიზნით. მოგვიანებით იგი პოლიციამ დააკავა. აღნიშნული ქმედების დასჯავობას ითვალისწინებს რესენტის ფედერაციის ხისხელის ხამართლის კოდექსის 228-ე მუხლის 1-ლი პუნქტი. სასამართლომ აღნიშნა, რომ ექსპრესის აზრის შესაბამისად, განმცხადებელი იმყოფებოდა ისეთ ფსიქოლოგიურ მდგრმარეობაში, რომ არ შეიძლებოდა მისი პასუხისმგებლობის დასმა: სანაცვლოდ მას მკურნალობა უნდა გაუვლო ფსიქიატრიულ დაწესებულებაში. სასამართლო დაკონსამა ექსპრესის აზრს და ბრძანა საკადებულო მკურნალობის ჩატარება ფსიქიატრიულ დაწესებულებებაში

27. განმცხადებლის აღვოკაზებმა გაასაჩივრეს აღნიშნული გადაწყვეტილება, *inter alia*, განმცხადებლის სასამართლოშე გამოცხადებლობის მოტივით. რის გამოც სასამართლომ გურ შეძლო მისი პიროვნების შესწავლა. მეორე პრეტენზია ეხებოდა პირველი ექსპრესის აზრის გაუთვალისწინებლობას. დაცვის მხარემ მოიხმო იზოლაციურის მიერ გაცემული ცნობები, რომლის მიხედვითაც განმცხადებელი კარგად იქცვოდა და იცავდა იზოლაციურის

დისციპლინას. დაცვის მხარის მიერ ასევე აღინიშნა ის ფაქტი, რომ განმცხადებელი კარგი შეოჯახე იყო და მას არახდოთს მიუკენებია ზააზი სხვა პირისათვის.

28. მოსკოვის საქალაქო სასამართლომ უარყო განმცხადებლის საჩივარი 2000 წლის 25 აპრილს. მან ვერ აღმოაჩინა წინააღმდეგურის ორი ექსპერტის მიერ გამოტანილ დასკვნებს შორის. აღნიშნული გადაწყვეტილება არ ჟეიცეგხემურის განმცხადებლის სასამართლოს წინაშე გამოუკვეთდობასთან დაკავშირდება.

29. 2000 წლის 23 მაისს განმცხადებელი იზოლაციურიდან გადაყვანილ იქნა მოსკოვის №7 ფსიქიატრულ საავადმყოფოში. მოგვიანებით, როგორც აღმოჩნდა, ამცირებული გადაყვანილ იქნა ნიჟნი ნოვგოროდის ფსიქიატრიულ საავადმყოფოში, საიდანაც განთავისეულდა 2001 წლის 22 თებერვალს.

30. სასამართლომ მთავრობასთან კომიტეტის დამყარა 2003 წლის 11 თებერვალს.

31. 2003 წლის 24 აპრილს მოსკოვის პროგერატურაში საქმე განსახილველად წარადგინა მოსკოვის საქალაქო სასამართლოში. პროგერატურისა განაცხადა, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს უნდა დაეხსაბუთებინა პირველი ექსპერტის დასკვნის გამოუყენებლობა და მეორე ექსპერტის დასკვნის საფუძველზე განმცხადებლისათვის სავალდებულო ფსიქიატრიული მჯერნალობის დაწყება.

32. მოსკოვის საქალაქო სასამართლოს პრეზიდიუმშა, დაეთანხმა რა პროგერატურის შუამდგომლობას, გააუქმა პირველი ინსტანციის სასამართლოს 2000 წლის 4 და 25 აპრილის გადაწყვეტილებები და საქმე განსახილველად დაუბრუნა გაგარინსკის რაიონული სასამართლოს სხვა შემადგენლობას.

33. რაიონულად სასამართლომ მოსმენა გამართა 2003 წლის 9 ივნისს განმცხადებლის აღვოკატისა და პროგერატურის მონაწილეობით. სასამართლომ აღნიშნა, რომ განმცხადებლის მსჯავრდება მოხდა უქანონოდ. მიუხედავად იმისა, რომ მას საიდინა უკანონო ქმედება, არ შეიძლებოდა მისი პასუხისმგებაში მიცემა მისი ფსიქოლოგიური მდგომარეობის გამო. სასამართლომ ასევე დააღინა, რომ საჭირო არ იყო განმცხადებლის იძულებითი ფსიქიატრიული მჯერნალობა.

34. განმცხადებლის აღვოკატისა კვლავ გაასაჩინა განმცხადებლის უამოუკვადებლობა პირველი ინსტანციის სასამართლოში.

35. 2003 წლის 4 სექტემბერს მოსკოვის საქალაქო სასამართლომ გააუქმა 2003 წლის 9 ივნისის გადაწყვეტილება და 2000 წლის 26 მაისის ამნისტიის აქტის საფუძველზე შეწყვიტა სამართლადწარმოება.

გ. ფსიქიატრიული იზოლაციონური არსებული პატიმრობის პირობები

36. განმცხადებელი 1998 წლის 16 ოქტომბრიდან 2000 წლის 23 მაისამდე დაკავშირდები იყო მოსკოვის №2 წინასწარ სამატიროში.

37. დახატყისში განმცხადებელი იმუოფებოდა საერთო რეფიმის საკანში. 1999 წელს, მას შემდეგ, რაც იგი შემოწმდა სერბეკის სასამართლო-სამედიცინო ფსიქიატრიული ინსტიტუტის მიერ, იგი გადაყვანილ იქნა სპეციალურ განყოფილებაში.

1. განმცხადებლის ინფორმაცია

ა) საკანი № 404

38. განმცხადებლის ინფორმაცით, იგი №44-ე საკანში იმუოფებოდა 1999 წლის 6 იანვრიდან 28 აპრილამდე და 1999 წლის 4 დეკემბრიდან 2000 წლის 25 მაისამდე.

39. საკანის ფართი შეადგენდა 32 კვ. მ.-ს. მისი სიმაღლე იყო 2 მ. და მას პქონდა

ორი ფანჯარა. რომელიც დახურული იყო ფალუზებით და უმნიშვნელოდ აწარებდა დღის ხინათლება.

40. საკანი განათებები იყო 40-კატიანი ნათერით. ზამთრის განმავლობაში ტემპერატურა მერყეობდა 15-დან 16 გრადუსამდე.

41. ციხეში მოდიოდა ცხელი წყალი. პატიმრებს პერიოდულად მიეწოდებოდათ საპონი.

42. პატიმრებს შეეძლოთ ქვირაში ურთხელ 15-20-წუთიანი შხამის მიღება.

43. ციხის სახურავზე სუფთა პატიოზე გასეირნება არ აღმატებოდა 30-40 წუთს.

44. საკანში იყო 24 ორიარუსიანი საწოლი და 26 პატიმარი.

45. განმცხადებელს და სხვა პატიმრებს ხშირად არ აძლევდნენ ქვეშაგვებს. საკანში მისი მისელისას, განმცხადებლისათვის არ მიუკიათ ქვეშაგვები და ჭურჭელი. აღნიშნულობა დაკავშირებით, მან დაიწყო შიმშილობა და მიმართა იუსტიციის სამინისტროს, განმცხადებელსა და მის საკანში მყოფ პატიმრებს აღნიშნულიდან მხოლოდ 4 დღის შემდეგ მისცეს ქვეშაგვები და ჭურჭელი.

ბ) საკანი № 415

46. 1999 წლის 28 აპრილს განმცხადებელი გადაყვანილ იქნა №415-ე საკანში, სადაც იგი იმყოფებოდა 1999 სექტემბრამდე.

47. სამი მეტრი სიმაღლის საკანის ფართობი იყო 11.25 კვ.მ. საკანს პქონდა ერთი ფანჯარა. რომლის ზომაც იყო 2.9 კვ.მ. №404-ე საკანის მსგავსად, დაფარული იყო ფალუზებით. საკანში განათებებები იყო ექვსი ორიარუსიანი საწოლი და მასში სამიღან ხეთ პატიმრამდე იმყოფებოდა.

48. 1999 წლის ზაფხული მოხკოვში განსაკუთრებით ცხელი იყო მაშინ, როდესაც ტემპერატურა აღწევდა 40 გრადუს ცელსიუსს, საკანში ტემპერატურა იყო 50 გრადუს ცელსიუსამდე. მეტალის ფალუზები მზეს ცხელდებოდა. რაც იწვევდა ტემპერატურის მატვებას საკანში. პატიოზის ცირკულაციის მიზნით ციხის ადმინისტრაცია დიას ტოკებდა ხანის კანში დატანილ პატარა ფანჯარას, რომელიც პატიმრებისათვის საკვების მიხაწოდებლად იყო განკუთვნილი.

49. აღნიშნულ საკანში განმცხადებლის ყოფნის პერიოდში, მისი დეზინიცექცია მოხდა მხოლოდ ერთხელ.

გ) საკანი №408

50. 1999 წლის სექტემბრის დასაწყისში განმცხადებელი გადაყვანილ იქნა №408-ე საკანში, რომელიც №404-ე საკანის მსგავსი იყო. საკანის ფანჯარას ფალუზების გარდა დამატებით პქონდა გისოსები საკანის შიდა მხრიდან, რომელიც პატიმრებს საკანის ფანჯარასთან მიახლოების საშუალებას არ აძლევდა.

51. 1999 წლის 24 ნოემბერს განმცხადებელი კვლევის მიზნით მეორედ გადაყვანილ იქნა სერბეკის სასამართლო სამედიცინო ფინქიატრიულ ინსტიტუტში, საიდანაც ერთი თვის შემდეგ დაბრუნებულ იქნა №404-ე საკანში.

დ) ზოგადი შენიშვნები

52. პატიმრებს პქონდათ უკიდურესად ცუდი ხარისხის სამედიცინო მომსახურება. პუტიორსების საპატიმროში ყოფნის პერიოდში იგი ერთხელაც არ შემოწმებულა ფსიქიატრის მიერ. 1999 წლის მაისში განმცხადებელი გაციებული იყო და ცუდად გრძნობდა თავს. სამედიცინო დახმარების შესახებ მისი არაერთი თხოვნა ერთი თვის განმავლობაში

უპასეულოდ დარჩა. სამედიცინო დასმარება მხოლოდ მას შემდეგ აღმოფხინვებს. როდებაც ის შემშილობით დაიმუქრა. განმცხადებელს ორჯერ ჟეფანი მკერარებით. 1999 წლის 25 აგვისტოს მას დაუდგინდა მუნი. განმცხადებელმა აღნიშნა, რომ მისი ჯანმრთელობის მდგრმარეობა საკრძობლად გაუარესდა იმ პირობების გამო, რომელშიც იგი იქცოვა ბოლო.

53. განმცხადებელი სწირად ხედავდა, თუ როგორ სცემდნენ სეულიერად ავადმყოფ პატიმრებს ხევა პატიმრები ან ციხის თანამშრომლები.

54. საკანი არასოდეს შემოწმებული ჯანდაცვის სამსახურების მიერ. საკანში არ იყო კუნტილაცია. საკვები იყო ცუდი სარისისი და არასაკმარისი.

55. ოვეში ერთხელ საკნები ისტერიკებით ციხის თანამშრომლების მიერ, რის შემდეგაც იკარგებოდა პატიმრობა პირადი ნივთები.

56. წიგნების არჩევანი ძალზე შეზღუდული იყო.

2. მთავრობის ინფორმაცია

57. მთავრობის მიერ 2004 წლის 21 ივნისს წარმოდგენილი მიმოხილუის თანახმად, განმცხადებელი ხევადასხვა დროს მოთავსებული იყო სამ ხევადასხვა საკანში, მათ შორის, 1999 წლის 25 აპრილიდან 9 სექტემბრამდე №415-ე საკანში (14.8 კვ.მ., 3.5 მ. სიმაღლე, 1 ფანჯარა, 4 ორიარებისანი საწოლი, ტუალეტი, ხელსაბანი ცივი წყლით, ბუნებრივი ვენტილაცია ფანჯარის მეშვეობით); 1999 წლის 9 სექტემბრიდან 2000 წლის 19 იანვრამდე №408-ე საკანში (34.9 კვ. მ., 3.5 მ. სიმაღლე, 2 ფანჯარა, 9 ორიარებისანი საწოლი, ტუალეტი, ხელსაბანი ცივი წყლით და ბუნებრივი ვენტილაცია ფანჯარის მეშვეობით); 2000 წლის 19 იანვრიდან 2000 წლის 23 მაისამდე №404-ე საკანში (35.6 კვ. მ., 3.5 მ. სიმაღლე, ორი ფანჯარა, 10 ორიარებისანი საწოლი, ტუალეტი, ხელსაბანი ცივი წყლით და ბუნებრივი ვენტილაცია ფანჯარის მეშვეობით).

58. მთავრობის 2004 წლის 24 დეკემბრით დათარიღებული წერილის თანახმად, 1999 წლის 10 იანვრიდან 2000 წლის 23 მაისამდე განმცხადებული მოთავსებული იყო №408-ე და №415-ე საკნებში.

59. მთავრობამ აღიარა, რომ საკნები გადატეროთული იყო. №408-ე საკანში იყო 22 ორიარებისანი საწოლი და 35 პატიმარი.

60. საკნის ფანჯარების ზომა იყო 1.1 მ. 1.15 მ.-ზე. ფანჯარები დაფარული იყო ვისოცებით. მათზე არ ყოფილია ჟალუზიები. აღნიშნულის დასამოწმებლად მთავრობამ მოიყვან ა ჯანდაცვის ორგანოების მიერ 2004 წლის 11 მაისს გაკეთებული შემოწმების შედეგები, რომლის მიხედვითაც არც ერთ ზემოთ ხევნებულ საკანს ჟალუზები არ ჰქონია.

61. ციხის აღმინისტრაცია ყოველდღიურად ამოწმებდა საკნებში არსებულ მდგრმარეობას. ყოველგვარი დაზიანება აღმოიფხვრა უმოკლეს გადაში. საკნები რეგულარულად მოწმდებოდა ჯანდაცვის ორგანოების მიერ.

62. განმცხადებელს პქონდა ყოველდღიურად ერთი საათით გასეირნების შესაძლებლობა. გასასეირნებელი ოთახები ხევადასხვა ზომის იყო, 10,4 კვ. მ.-დან 52,8 კვ. მ.-მდე.

63. პატიმრებს ყოველდღიურად მიეწოდებოდათ საბეჭი. მათ ასევე შევძლოთ საკვები ექიდათ ციხის მაღაზიაში ან მიეღოთ ამანათები თჯახის წევრებისაგან.

64. რაც შეეხება გადამდები დაავადებების პრევენციას, პატიმრები მოწმდებოდნენ დაწესებულებაში მიღებისას და გადიოდნენ შესაბამის მკურნალობას. სედ მცირე კვირაში ერთხელ, მას პქონდა 15-წუთიანი შხამის მიღებისა და ოურგებლის გამოცვლის შესაძლებლობა.

65. განმცხადებელს, ისევე როგორც ხევა პატიმრებს, მეოვალურეობდა კვალიფიციური სამედიცინო პერსონალი. მუნით დაავადებულები, იზოლირებული იყვნენ. იმ პერიოდში, როდესაც განმცხადებელი იმუნიტეტობით პატიმრობაში, არ დაფიქსირებულა გადამდები.

დაავალებების მასთანიც შემთხვევები. ციხის ხამედიცინი პერსონალი ხავნების ამოწმებდა ქოველდლორერად. პატიმრების ადგილზე მკერნალობრივ, ხოლო ხაჭიროების შემთხვევაში ისინი შეიძლებოდა გადასცარის ხავნების ამოწმებულების შემთხვევაში.

66. პატიმრობის დროს გაკეთებული განმცხადებლის ხამედიცინი ჩანაწერები განადგურდა ვადის გასვლის გამო.

II. შესაბამისი შიდა სამართალი

a. 1960 წისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი

1. წინასწარი პატიმრობა

მუხლი 11.1 პირადი ხელშეუხებლობა

არავინ შეიძლება დაპატიმრებულ იქნეს სასამართლოს ან პროკურორის გადაწყვეტილების გარეშე.

მუხლი 89.1 აღმკვეთი ღონისძიების გამოყენება

როდესაც არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი, რომ ეჭვმიტანილი მიემალება გამომიებას, ხელს შეუშლის საქმეზე ჰეშმარიტების დაღვრის ან ჩაიღვნის ახალ დანაშაულს, ასევე სასჯელის აღსრულების უსრუचნელსაყოფად გამომიებელს, პროკურორს და სასამართლოს უფლება აქთ ეჭვმიტანილი ან პრალდებულის მიმართ გამოიყენონ შემდეგი სახის აღმკვეთი ღონისძიებები: ხელწერილი ადგილის დაუტოვებლობის შესახებ, პირადი ან საჯარო ორგანიზაციის მიერ გააუყებული თავდებობა ან წინასწარი პატიმრობა.

მუხლი 92. აღმკვეთი ღონისძიების გამოყენების შესახებ მიღებული გადაწყვეტილება

გამომიებელს ან პროკურორს შეუძლია მოითხოვოს აღმკვეთი ღონისძიების გამოყენება, რაზეც სასამართლო მიიღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას, სადაც მითითებული იქნება, თუ რომელი დანაშაულის ჩადენაში ეღება მას პრალი, ასევე აღნიშნული იქნება მოცემული აღმკვეთი ღონისძიების გამოყენების საფუძვლები. აღნიშული გადაწყვეტილება დაუყოვნებლივ უნდა გადაეცეს იმ პირს, კი წინააღმდეგაც ის იქნა გამოყენებული.

მუხლი 96. პატიმრობა

აღმკვეთი ღონისძიების სახით პატიმრობის გამოყენება შეიძლება მხოლოდ იმ დანაშაულებთან მიმართებით, რომელთა მიმართაც სასჯელის სახით გათვალისწინებულია პატიმრობა ერთ წელზე მეტი ვადით. განსაკუთრებულ შემთხვევებში პატიმრობა შეიძლება გამოყენებულ იქნეს იმ დანაშაულებთან მიმართებით, რომელთათვისაც სასჯელის სახით გათვალისწინებულია თავისუფლების აღკვეთა ერთ წელზე ნაკლები ვადით.

მუხლი 97. წინასწარი პატიმრობის ვადები

წინასწარი გამოძიების პერიოდში, წინასწარი პატიმრობის ვადა არ უნდა აღემაჩებოდეს თუ თვეს. აღნიშნული ვადა შეიძლება ხამ თვემდე გაგრძელებულ რეგულინგური პროკურორის მიერ. განსაკუთრებული სირთულის საქმეებში ფედერალურ პროკურორს შეუძლია აღნიშნული ვადა გააგრძელოს 6 თვემდე. 6-თვიანი ვადის განხანგრძლივება დასაშვებია მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში, როდესაც საქმე ეხება მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულს. გენერალური პროკურორის მოადგილეს შეუძლია მოცემული ვადა გაახანგრძლივოს 1 წლამდე. ხოლო გენერალურ პროკურორი - 18 თვემდე. დაუშვებელია აღნიშნული ვადის გახინგრძლივება და დაკავებული პირი დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს მოცემული ვადის გასვლის შემდეგ.

მუხლი 101. აღმკვეთი დონისძიების გაუქმება ან შეცვლა

აღმკვეთი დონისძიება შეიძლება გაუქმდეს, როდესაც აღარ არსებობს მისი გამოყენების აუცილებლობა, ან შეიცვალოს უფრო მძიმე ან მხუტუჭი დონისძიებით, როდესაც ამას ხაქმის გარემოებები მოითხოვს. აღმკვეთი დონისძიების გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილება მიღებულ უნდა იქნეს გამომძიებლის, პროცესორის ან მოსამართლის მიერ იმ შემთხვევაში, თუ ხაქმე განხილული გადაეცა ხასამართლოს.

მუხლი 239. საქმის განხილვის გადები

სასამართლო საქმის განხილვა უნდა დაიწყოს სასამართლო მოსმენის ვადის დანიშვნიდან, არა უგვიანეს, 14 დღისა.

2. შეურაცხადი პირების მიერ ჩადენილი დანაშაულების განხილვის პროცედურა

მუხლი 407. სასამართლო სხდომის მოსამზადებლად განსახორციელებელი ქმედებები

სასამართლო, თუ ამას ჯანმრთელობის მდგომარეობა არ აუცრხებს, შეიძლება მოსმენის მიზნით მოიწყოს ის პირი, ვისი საქმეც იხილება.

მუხლი 409. სასამართლოს მიერ საქმის განხილვა

სასამართლო საქმის განხილვისას შეიძლება მიერ და სამართლის მიერ შემდეგ ვაქტორებს:

1. პქონდა თუ არა აღგოდი კანონსაწინააღმდეგო ქმედობას, რომელიც ხაფრთხეს უქმნის საზოგადოებას;
2. ჩადენილია თუ არა ქმედება იმ პირის მიერ, ვისი სისხლის სამართლის საქმეც უპვე განიხილება;
3. ჩადენილია თუ არა ქმედება სულიერი აღელვების მდგომარეობაში;
4. განუყიოთარდა თუ არა პირს სულიერი დაბავადება კანონსაწინააღმდეგო ქმედების ჩადენის შემდეგ და აგარებს თუ არა სულიერი მოშლილობა დროებით ხახიათს;
5. საჭიროა თუ არა იძულებითი სამედიცინო უომების გამოყენება და რომელი ზომა უნდა იქნეს გამოყენებული.

მუხლი 410. სასამართლოს გადაწყვეტილება

მას შემდეგ, რაც სასამართლო დაადგენს, რომ ჩადენილი ქმედობა საზოგადოებისთვის ხაფრთხეს წარმოადგენდა და იგი ჩადენილი იყო პირის მიერ, რომელიც იმუსკებოდა სულიერი აშლილობის მდგომარეობაში, სასამართლო სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლების ნაცვლად შეიძლება პრძანოს სავალდებულო სამედიცინო მკურნალობა.

ბ. 1996 წლის სისხლის სამართლის კოდექსი

მუხლი 99. იძულებითი სამედიცინო დონისძიებები

1. სასამართლო იძულებითი სამედიცინო დონისძიებების სახით შეიძლება განსაზღვროს:

- ა) სამედიცინო მკურნალობა და ზედამხედველობა დაწესებულებაში მოთავსების გარეშე;
- ბ) იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობა საერთო ტიპის საავადმყოფოში, რომელიც განკუთვნილია სულიერი ავალმყოფებისათვის;
- გ) იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობა სპეციალური ტიპის საავადმყოფოში, რომელიც განკუთვნილია სულიერი ავალმყოფებისათვის;
- დ) იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობა მუდმივი მეოვალმყოფების ქვეშ საერთო ტიპის საავადმყოფოში, რომელიც განკუთვნილია სულიერი ავალმყოფებისათვის.

III. ეპროგის საბჭოს შესაბამისი დოკუმენტი

ამონარიდები უკროპის წამყბის ხაწინააღმდეგო კომიტეტის (წსკ) მოხსენებებიდან:

ამონარიდები მე-2 საერთო მოხსენებიდან (წსკ 92-3)

46. გადატვირთულობა წარმოადგენს ხაკითხს, რომელიც უშედებელ კავშირშია წსკ-ს მანდატთან. იმ შემთხვევაში, თუ ციხეში განთავსდება იმაზე მეტი პატიმარი, კოდრე გათვალისწინებული უფრო მისი დაგვგმარებისას, აღნიშნული მნიშვნელოვნად შეუძლის ხელს ციხის გამართვლ ფუნქციონირებას და ცხოვრების დონე არსებითად დაიცემა. უფრო მეტიც გადატვირთულობა თავისთავად შეიძლება წარმოადგენდეს არააღამიანურ ან დამამცირებელ მოპყრობას.

47. ციხეში ხათანადო აქტივობების (მუშაობა, განათლება, სპორტი და ა.შ.) წარმოადგენს პატიმართა კეთილდღეობის აუცილებელ უდებებებს. არ შეიძლება პატიმრების ხაკანში გამოვეტვა, რაც არ უნდა კარგი პირობები იყოს შექმნილი ხაკანში. წსკ-ს მიაჩნია, რომ წინასწარპატიმრობაში მყოფმა პირებმა ხაკანის გარეთ უნდა გაატარონ 8 ან მეტი ხათი, რა დროსაც ისინი დაკავებული იქნებიან მიზნობრივი აქტივობებით.

48. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს სუფთა პაერზე გასეირნებას. სულ მცირე, 1 ხათით გასეირნება საყოველთაოდ აღიარებულ მოთხოვნას წარმოადგენს, აქსიომაა ისიც, რომ ის სივრცე, რომელიც განკუთვნილია სუფთა პაერზე გასეირნებისათვის უნდა იყოს ცართო.

49. ადამიანური გარემოს აუცილებელ შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს ტუალეტის და სხვა პიგიურის საშუალებების მუდმივი ხელმისაწვდომობა.

50. წსკ განსაკუთრებით შესტოორებულია იმ შემთხვევაში, როდესაც გადატვირთულობას თან ახლავს სრული უსაქმეურობა და ტუალეტის/პიგიურის საშუალებების ხელმიუწვდომლობა, რასაც შეიძლება უკიდურესად ცალი შედეგი პქონდეს პატიმართათვის.

51. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ პატიმრებმა შეიჩარჩეუნონ გარე სამქართველოს კავშირი, მათ შორის, კონტაქტი თჯახის წევრებთან და ახლობლებთან. ინითადი ხახელმძღვანელობა პრინციპი უნდა იყოს გარე სამყაროსთან კონტაქტის ხელშეწყობა, რაც შეიძლება შეიზღუდოს მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევებში, უსაფრთხოების მიზნებიდან გამომდინარე.

ამონარიდი მე-7 საერთო მოხსენებიდან (წსკ 97-10)

13. როგორც წსკ-მ მე-2 ხაგროთ მოხსენებაში ერთხელ შპპ აღნიშნა, ციხის გადატვირთულობა წარმოადგენს ხაკითხს, რომელიც უშედებელ კავშირი აქვს მის მანდატთან. ციხის გადატვირთულობა თავისთავად ქმნის არასიგირულ გარემოს. გადატვირთულობა ახვევ აქციონებს განმარტოების განცადას (ისეთ მომენტებშიც კი, როდესაც ხდება ბუნებრივი მოთხოვნილებების დაგმაყოფილება), იწვევს სამედიცინო მომსახურების გაფარეხებას და გარემოს დაძაბას. რაც ზრდის კონფლიქტების აღმართებას პატიმრებსა და ციხის პერსონალს შორის. აღნიშნული ხამონათვადი არ არის ამომწურავი. წსკ-ს არაერთხელ დაუდგენია, რომ აღნიშნული პირობები უტოლდება არააღამიანურ ან დამამცირებელ მოპყრობას.

ამონარიდი მე-11 საერთო მოხსენებიდან (წსკ) 2001-16

28. ციხეების გადატვირთულობა წარმოადგენს პრობლემას, რომელიც აწესებს პენიტენციურ სისტემებს მთელ უკროპაში. ის პრობლემები, რომელთაც გადატვირთულობა ქმნის, არაერთხელ იქნა ხაზგასმული აღრეულ საერთო მოხსენებებში.

29. ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის მთელ რიგ ქვეყნებში წსკ-ს მიერ დაფიქსირდა შემთხვევები, როდესაც პატიმრები იყოფენ საერთო სივრცეს, რომელიც გამოიყენება დასაძინებლად, ხაცხოვენებლად, ხაკვებად და პიგიური მიზნებისათვის. წსკ ეწინააღმდეგუგება აღნიშნული სახით საბატიმროების არსებობას.

30. წსკ-ს არაერთხედ შექნიშნავს მახიური ქაღლუზები. რომლებიც საკნების ფანჯრებს ფარავს და ახდენს ბენგაძრივი განათებისა და პატივის მიმოქცევის შეზღუდვას აღნიშნული განხილულებით გამოიყენება წინასწარი პატივისათვის განკუთხვიდ დაწესებულებებში წსკ აღნიშნავს. რომ არანირ უსაფრთხოების ზომებს არ შეუძლია გაამართოს უსაფრთხოებისა და ბუნებრივი განათების არარსებობა, რაც აღამიანის არსებობის მირითად კლემენტს წარმოადგენს.

სამართალი

I. კონცენტის მე-3 მუხლის შესაძლო დარღვევის საკითხები

67. განმცხადებლის პრეტენზიები უკავშირდებოდა ტუტიორსეის წინასწარ საპატიმროში არსებულ პირობებს. განმცხადებელმა მისი პრეტენზიები დაავალინა კონკრეტის მე-3 მუხლის, რომლის თანახმადაც, „არავინ შეიძლება დაგჭვიმდებაროს წამებას. არადამიანურ ან დამამცირებელ მოპერობას და დახვას“

68. მთავრობამ აღიარა, რომ საპატიმრო დაწესებულება გადატვირთული იყო. მათი განცხადებით, მიღებული იყო მთელი რიც საკანონმდებლო. ფინანსური და სხვა ზომები, რომელიც გამიზნებული იყო არსებული პირობების ერთვნებულ კანონმდებლობასა და საგრატულოსთვის სტანდარტებთან გათანაბრებისათვის. შედეგად №48/2 საპატიმროში განთავსებულ პატიმართა რაოდენობა განახევრდა 1998 წელთან შედარებით. 2004 წლისათვის დაწესებულებულებაში, რომელსაც პქნიდა 275 პატიმრის განთავსების დიმიტი, იმურიკებულა 308 პატიმარი.

69. მთავრობას მიზნად არ პქნია პატიმართა დამცირება ან მათ მიმართ არადამიანური მოპერობის გამოყენება.

70. განმცხადებელი მსარს უსკრდა პრეტენზიებს, რომლებიც მის მიერ დასაწყისში იქნა წამოყენებული.

ა. პრეცედენტული სამართლით დადგენილი პრინციპები

71. როგორც სასამართლოს არაერთხედ აღუნიშნავს, კონფენციის მე-3 მუხლით დაცულია დემოკრატიის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანები დირექტულება იგი აბსოლუტურად კრძალავს წამებას, არაადამიანურ ან დირსების დამამცირებელ მოპერობასა და დახვას, მოუხედავად მსხვერპლის ქცევისა (ლაბიტა იჩალის წინააღმდეგ) თუმცა იმისათვის, რომ მოპერობა მოყენებს მე-3 მუხლის დაცვის ქვეშ, რეგულირებულია, რომ მან მიაღწიოს სისახტიკის მინიმალურ ზღვარს. რაც შეფარდებითია. იგი დამოკიდებულია საქმის კველა გარემოებაზე. მათ შორის, მოპერობის ხანგრძლივობაზე, მის ფიზიკურ და ფსიქოლოგიურ შედეგებზე და რიც შემთხვევებში, მსხვერპლის სქესზე, ასაკზე და ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე (ვაღასინასი ლიტვის წინააღმდეგ).

72. სასამართლოს არაერთხედ აღუნიშნავს, რომ ტკიფოლი და დამცირება უნდა ხცლებოდეს იმ ფარგლებს, რომელიც შეიძლება დაკავშირდებული იყოს კანონიერი სახალილის აღსრულებასთან. სახელმწიფომ უნდა უსრულებელი იყო იმყოფებოდეს ისეთ პირობებში, რომელიც არ დახავს მის აღამიანურ დირსების და საფრთხეს არ უქმნის მის ჯანმრთელობას (კუდლა პოლიტიკის წინააღმდეგ) პატიმრობის პირობების შეფარდისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს პატიმრობის კუმულაციური ეფექტი (დოჟგვის საბერძნების წინააღმდეგ).

ბ. ზემოთ აღნიშნული პრინციპების მოცემულ საქმეზე გამოყენება

73. წინამდებარე საქმეში განმცხადებელი დაკავებული იყო ბეგჩირსეის №48/2 ფსიქიატრიულ იზოლაციონურ მოსკოვში. სასამართლო მხარეთა მიერ წარმოდგენილ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ასკნის, რომ განმცხადებელი აღნიშნულ დაწესებულებაში

იმყოფებოდა 1999 წლის 10 იანვრიდან, 2000 წლის 23 მაისამდე. იმ ერთი თვის გამოკლეუბით, როდებაც იყი იმყოფებოდა სერმენის სასამართლო-სამედიცინო ფინანსრიცელ ინსტიტუტი 1999 წლის 24 ნოემბრიდან 24 დეკემბრამდე

74. რაც შექება საკნებში გარჩარებულ დროს, განმცხადებლის ინფორმაციით, მან თერთმეტ-ნახევარი თვის გააჩარა №404-ე და №408-ე საკნებში, რომელთა ფართიც 30 კვ.მ. იყო და დასხლოებით 4 თვის №415-ე საკანში, რომლის ფართიც 15 კვ.მ. იყო

75. ზემოთ აღნიშნული ინფორმაციის გათვალისწინებით, სასამართლო ვარაუდობს. რომ განმცხადებელი იმყოფებოდა შედარებით დიდ საკანში თერთმეტ-ნახევარი თვის განმავლობაში და შედარებით პატარა ზომის საკანში – ოთხ-ნახევარი თვის განმავლობაში.

76. სასამართლო პირველ რიგში დიდ საკანში არსებულ პატიმრობის პირობებს შეისწავლის. საკანი იყო 3.5 მ. სიმაღლის და მისი ფართობი წარმოადგენდა 32 კვ.მ.-განმცხადებლის თანახმად და 35 კვ.მ.-ს, მოაკრობის თანახმად. ორიარუსიანი საწოლების რაოდენობის შესაბამისად, იყი განკუთვნილი იყო 24 პატიმრისათვის, განმცხადებლის თანასმად და 22 პატიმრისათვის – მთაკრობის თანახმად. მასში განთავსებული იყო 26 პატიმრი, განმცხადებლის თანახმად და 35 პატიმრი – მთაკრობის თანახმად. ზემოთ მოცემული ციფრებიდან გამომდინარე მინიმალური კვადრატული მეტრი ხივრცე თოთოველ პატიმრზე მერყვეობდა 1-დან 1.6 კვ.მ.-მდე და განმცხადებელს ყოველთვის არ ჰქონია ინდივიდუალური საწოლი. ვარდა 30-40 წუთისა და 1 სო-სა, მთაკრობის თანახმად, განმცხადებელი მოკლებული იყო საკის გარეთ გასვლის შესაძლებლობას.

77. განმცხადებლის მდგომარეობა შეიძლება შედარებულ იქნეს კალაშნიკოვის ხაქმესთან. რომელშიც განმცხადებელი სარგებლობდა 0.9-1.9 კვ.მ. პერსონალური ხივრცით. აღნიშნულ საქმეში სასამართლომ აღნიშნა, რომ გადატვირთებულისა, თავისთავად, წარმოშობდა მე-3 მუხლის შესაძლო დარღვევის საკითხს. პირსის საქმეში 7 კვ.მ. რომ პატიმრისათვის ვენგილაციისა და განათების უკმარისობასთან ერთად საკმარისი აღმოჩნდა იმისათვის, რომ სასამართლოს ლაერგინა მე-3 მუხლის დარღვევა (პირსი საბერძნების წინააღმდეგ) ამის საწინააღმდეგოდ სასამართლოს მე-3 მუხლის დარღვევა არ დაუდგენია საქმებში, რომლებშიც, მიუხედავად შეზღუდული ხივრცისა, პატიმრებს დღის განმავლობაში თავისუფალი გადააღილების შესაძლებლობა ჰქონდათ (ნურმაგომედოვი რესერტის წინააღმდეგ, და ზემოთ ხსენებული ვალისინასის საქმე).

78. თუმცა სასამართლო აღნიშნული ქატეგორიის საქმეებში გადამწყვეტ მომენტიდ მიიჩნევს პირადი ხივრცის უკმარისობას.

79. რაც შექება განმცხადებლის სამედიცინო მომსახურებას და პატიმრობის სხვა პირობების, როგორიცაა: გათბობა, ხელოვნური განათება და გენტილიცია, სასამართლო მიიჩნევს, რომ არც ერთ მხარეს არ წარმოუდგენია საკმარისი მტკიცებულებები, რაც სასამართლოს შესაძლებლობას მისცემდა ემსჯელი ამ საკითხზე. დადგენილია, რომ განმცხადებელს ჰქონდა კვირაში ერთხელ შხაბის მიღების შესაძლებლობა და იგი მუნით იყო დაავადებული. სასამართლო, ასევე უკრადღებას ამახჭილებს იმ ფაქტზე, რომ საკის ფანჯრები დაფარული იყო მასიური რიცნის ფალებზებით, რაც ხელს უშლიდა საკანში ბენგერივი განათების შემოსელის. მთაკრობას დასაწყისში არ გაუპროტესტებია აღნიშნული ინფორმაცია. მხოლოდ დასაშვებობის ეტაპის გავლის შემდეგ აღნიშნა მთავრობამ, რომ ეალებული განმცხადებლის საკის ფანჯრებზე მოხსნილი იყო.

80. სასამართლო მიიჩნევს, რომ წინამდებარე საქმეში მთაკრობას განზრახული არ ჰქონია დაემცირებინა განმცხადებელი. მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული მხედველობაში იქნება მიღებული. განხსრახების არარსებობა სასამართლოს ხელს არ შეუშლის დააღვინოს მე-3 მუხლის დარღვევა (პირსის საქმე).

81. სასამართლო მიიჩნევს, რომ პატიმრობის პირობები, რომელშიც განმცხადებელს უწევდა ყოფნა, ხელ მცირე, 11 თვის განმავლობაში, იწვევდა მის დამცირებას და ღირსების შელახებას. ერთი მხრივ, სასამართლო დადებითად ეკოდება იმ საკითხს, რომ ბეტირსეის წინასწარი დაკავების საპატიმრო დაწესებულებაში პატიმრობა რაოდენობა 1998 წლის შემდეგ

განახევრდა, თემის აღნიშნული არ წარმოადგენს გამართლებას იმ მიუღებელი საპატიმრო პირობებისა, რომელიც განმცხადებლის პატიმრობის დროს არსებობდა.

82. სასამართლო აუცილებლად აღარ თვლის №415-ე საკანში არსებული პირობების განხილვას, რადგან ზემოთ აღნიშნული ინფორმაცია საქმარისია კონკრეტის მე-3 მუხლის დარღვევის დასადგენად.

83. ზემოთ აღნიშნულზე დაფუძნებით, სასამართლო აღგენს, რომ განმცხადებლის პირობების პირობები და ციხის გადატვირთვების განმცხადებლის ჯანმრთელობის მდგრადიანებისათვის საკალალო შედეგი გამოიდო, რაც წარმოადგენდა დამამცირებელ მოპყრობას.

84. შესაბამისად, დაირღვა კონკრეტის მე-3 მუხლი.

II. კონკრეტის მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტის შესაძლო დარღვევის საკითხი

85. განმცხადებლის აზრით, მისი ხანგრძლივი წინასწარი პატიმრობა, რომელიც არ იყო აუცილებლობით განპირობებული, ეწინააღმდეგუბება კონკრეტის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის, რომლის თანახმადაც, „ამ მუხლის I-ლი (c) პუნქტის დებულებების თანახმად, დაკავებული ან დაპატიმრებული ყველა პირი დაუყოვნებლივ უნდა წარედგინოს მოსამართლეს ან სასამართლო ხელისუფლების განხორციელებისათვის კანონით უფლებამოსილ სხვა მოხელეს და მას უფლება უნდა ჰქონდეს, მისი საქმე განხილოს სასამართლომ გონივრულ ვადაში, ან გათავისუფლდეს საქმის განხილვის განმავლობაში. გათავისუფლება შეიძლება უზრუნველყოფილ იქნეს სასამართლო პროცესზე გამოცხადების გარანტიებით“.

86. მთავრობამ უარყო აღნიშნული დარღვევის არსებობა.

ა. პერიოდი, რომელიც მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული

87. სასამართლო აღნიშნავს, რომ მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტის დაკავშირებული პატიმრობის პერიოდის შეფასებისას, მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული პერიოდი, იმ მომენტიდან, როდესაც განმცხადებელი დააპატიმრებულ იქნა კონკრეტის მე-5 მუხლის I-ლი (c) პუნქტის შესაბამისად (კერძოული გერმანიის წინააღმდეგ, ლაბიტა იტალიის წინააღმდეგ).

88. შესაბამისად, პერიოდი, რომელიც სასამართლოს მიერ მხედველობაში იქნება მიღებული, იწყება 1998 წლის 13 ოქტომბრიდან, როდესაც განმცხადებელი დააპატიმრებს, 2000 წლის 4 აპრილამდე, როდესაც გაგარინსკის რაიონულმა სასამართლომ მითლო გადაწყვეტილება მის საქმესთან დაკავშირებით. შესაბამისად, დრო, რომელიც მხედველობაში იქნება მიღებული, უტოლდება 1 წელს, 5 თვეს და 23 დღეს.

ბ. პატიმრობის ვადის გონივრულობა

1. სასამართლოს პრეცედენტული სამართლით დადგენილი პრინციპები

89. სასამართლო აღნიშნავს, რომ პატიმრობის ვადის გონივრულობა არ შეიძლება აბსტრაქტულად იქნეს შეფასებული და დამოკიდებულია საქმის კონკრეტულ გარემოებებზე. განგრძობადი პატიმრობა შეიძლება გამართლებულ იქნეს მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში, როდესაც არსებობს მწვავე საზოგადოებრივი აუცილებლობა, რომელიც მიუხედავად უდანაშაულობის პრეზენტაციისა, გადაწონის კონკრეტის მე-5 მუხლით დაცულ ადამიანის პირადი თავისუფლების პრინციპს (იხ. ზემოხსენებული კუდლას საქმე).

90. პირველ რიგში, ეროვნული სასამართლო თრგანოების კომპეტენციაში შედის იმის განსაზღვრა, თუ რამდენად გონივრულია პატიმრობის ვადა ამასთან, ადგილობრივი სასამართლო თრგანოები კალდებული არიან უდანაშაულობის პრეზენტაციის პრინციპის

გათვალისწინებით შეაფახონ უკედა ის კონკრეტული გარემოებია. რომელიც აუცილებელი ხდის პირის პატიმრობას (ის. კლონი ბელგიის წინააღმდეგ).

91. გონიერული ქმედის არსებობა იმასთან დაკავშირებით, რომ პირმა პატიმრობაში ჩაიდინა სასამართლებულება *sine qua non* მდგრძალებისაში არის მნიშვნელოვანი უკაქტობია პატიმრობის გასამართლებლივ, თვემცი აქვთ უნდა აღინიშნოს. რომ კორეცნულმა ორგანოებმა უნდა გამოიხინოს სათანადო გულისხმიერება უკედა ფაქტორის აღვაკვატურობის შეფასებისას (ის. სკორი ესპანეთის წინააღმდეგ და ი. ა. საფრანგეთის წინააღმდეგ).

2. ზემოთ ხსენებული პრინციპების ნინამდებარე საქმეში გამოყენება

ა) პატიმრობის საფუძვლები

92. სასამართლო აღნიშნავს, რომ წინამდებარე საქმეში 1998 წლის 13 ოქტომბერის განმცხადებლის დაპატიმრებას საფუძვლები დანაშაულის აღკვეთი და უსკმიტანილის მიმაღლვისაგან თავის არიდება.

93. სასამართლო კიდევ ერთხელ იმურნებს, რომ მიმაღლვის რისკი არ შეიძლება დაკავშირებული იყოს მხოლოდ ბრალად წაყვნებული დანაშაულის ხიმიმებთან. საჩიველოდ აუცილებელია, გათვალისწინებულ იქნებ კულტა სხვა ფაქტორი (ტომასი საფრანგეთის წინააღმდეგ). წინამდებარე საქმეში საგამოიძიებო ორგანოებმა ვერ წარმოადგინეს ფაქტორითი გარემოებები, რითაც დაღასტურდებოდა განმცხადებლის მიმაღლვის საფრთხის არსებობა.

94. რაც შევხება იმ საფრთხეს, რომელიც გამომდინარეობს განმცხადებლის მიერ ჩადენილი დანაშაულიდან (ჩარკოტიკული საჭუალებების მოხმარება და შეძენა პირადი მოხმარების მიზნით), არ წარმოადგინს დამაჯერებელ არგუმენტს განმცხადებლის დაპატიმრებასთან დაკავშირებით და არ ამართლებს განმცხადებლის პატიმრობას ერთი წლის ვადით.

95. სასამართლო, დამატებით მიიჩნევს, რომ რაიონული სასამართლოს მიერ ჩადენილი სამართლდარღვევის ხიმიმებზე მითოთების გაკეთება, განგრძობად პატიმრობასთან კავშირში, არ ამართლებს განმცხადებლის პატიმრობას ასეთი ხანგრძლივი დროის განმავლობაში.

96. შედეგად, სასამართლო მიიჩნევს, რომ საჯამიერებო ორგანოებისა და ერთგული სასამართლოების მიერ განმცხადებლის წინასწარი პატიმრობა დაუსაბუთებელია.

ბ) პროცედურების წარმართვა

97. განმცხადებლის თანახმად, მისი საქმე არ იყო როგორი და ეხებოდა მის წინააღმდეგ წაყვნებულ მხოლოდ ერთ ბრალების. შედეგად, გამოიძიება დასრულდა 1999 წლის 10 თებერვალს. ორი ფსიქიატრიული გამოკვლევა არ გაგრძელებულია 2 თვეზე მეტ ხანს. სასამართლო განხილვის გადაღება არ მომხდარა განმცხადებლის წამიმაღლებელთა ბრალის გამო. რაც შევხება სასამართლოს გადაღებას მოწმეთა გამოუცხადებლობის მოგევით, უნდა აღინიშნოს, რომ სასამართლოს მიერ გვეპტური ზომები არ ყოფილა მიღებული მოწმეთა სასამართლოს წინაშე წარსადგენად.

98. მთავრობამ აღიარა, რომ 1999 წლის 28 ივნისს სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება განმცხადებლის მეორეჯერ შემოწმების თაობაზე იყო დაუსაბუთებელი. მთავრობამ ასევე აღნიშნა. რომ განმცხადებლის ხანგრძლივი პატიმრობა ნაწილობრივ განაირობებული იყო სამედიცინო შემოწმებების ხანგრძლივობით. დამატებით, მთავრობამ განაცხადა. რომ სასამართლო მოსმენები რამდენჯერმე გადაიდო განმცხადებლის წარმომადგენლებისა და სხვა მოწმეთა სასამართლოს წინაშე გამოუცხადებლობის გამო.

99. სასამართლო აღნიშნავს, რომ პოლიციას საქმის გამოსაიდებლად დასჭირდა 4 თვე. ამ დროს განმცხადებელს ჩაუტარდა სამედიცინო შემოწმება, რომლის საფუძველზეც მისი მკურნალობა შეიძლებოდა განხორციელებულიყო ხახლში. სასამართლო დამატებით აღნიშნავს, რომ 1999 წლის 28 ივნისს გაგრინისკის რაიონული სასამართლოსათვის საქმის

გადაცემიდან 4 თვის შემდეგ, აღნიშნულმა სასამართლომ, განმცხადებლის უნახავად მიიღო გადაწყვეტილება შეთრუ სამედიცინო შემთწყბის ჩატარების თაობაზე.

100. სასამართლო ასკენის, რომ პროცედურის ხანგრძლივობა განპირობებული იყო არა საქმის სირთულით და განმცხადებლის ქცევით. არამედ მოსკოვის გაგარინსკის ოლქის რაიონული სასამართლოს გულგრილი დამოკიდებულებით.

გ) დასკვნა

101. ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე სასამართლო მიიჩნევს, რომ დაირდეთ კონკრეტული მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტი.

III. პრევენცის მე-6 მუხლის შესაძლო დარღვევის საკითხები

102. განმცხადებელმა აღნიშნა, რომ მიუხედავდ არაურითი თხოვნისა, მას არ მიუკა შესაძლებლობა პირადად გამოცხადებულიყო მოსკოვის გაგარინსკის ოლქის სასამართლოს წინაშე, რაც წარმოადგენს კონკრეტის მე-6 მუხლის 1-ლი პუნქტის დარღვევას.

103. სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქმე ვძიევა მე-6 მუხლის 1-ლი პუნქტისა და მე-3 მუხლის (გ) კვალუნქტის განხილვის ქვეშ. კონკრეტის შესაბამისი მუხლები იკითხება შემდეგნაირად:

„სამოქადაგი უფლებათა და მოვალეობათა განსაზღვრისას ან წარდგენილი ნებისმიერი სისხლისამართლებრივი ბრალდების საფუძვლიანობის გამორკვევისას უველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება განონის საფუძველზე შექმნილი დამიუკიდებელი და მოუკერძოებული სასამართლოს მიერ. სასამართლო გადაწყვეტილება ცხადდება საქვეყნოდ, თუმცა მოვლ სასამართლო პროცესზე ან მის ნაწილზე პრესა და საზოგადოება შეიძლება არ დაუშვან, დემოკრატიულ საზოგადოებაში მორალის, საზოგადოებრივი წესრიგის ან ეროვნული უშიშროების ინტერესებიდან გამომდინარე, აგრეთვე, როდესაც ამას მოითხოვს არასრულწლოვანთა ინტერესები ან მხარეთა პირადი ცხოვრების დაცვა, ან რამდენადაც, სასამართლოს აზრით, ეს მკაცრად აუცილებელია განსაკუთრებული გარემოებების არსებობისას, როდესაც საქვეყნობა ზიანის მიაუკეთდება მართლმსაჯულების ინტერესებს.

ყოველ პირს, კისაც ბრალდა ედება სისხლის სამართლის დახაშაულის ჩადენა, აქეს, სულ მცირე, შემდეგი უფლებები:

ა) დაიცვას თავი პირადად ან მის მიერ არნეკლი დამცველის მეშვეობით, ან, თუ მას არ გააჩნია საკმარისი საშეადება იურიდიული მომსახურების ასანაზღაურებლად, უფასოდ ისარგებლოთ ახეთი მომსახურებით, როდესაც ამას მოითხოვს მართლმსაჯულების ინტერესები”.

ა. მხარეთა მიერ წამოდგენილი ინფორმაცია

104. განმცხადებელმა აღნიშნარომ პირველი ინსტანციის სასამართლოს უარისასამართლოს წინაშე მის წარდგენასთან დაკავშირებით, არ იყო დაფუძნებული ჭეშმარიჩ ფაქტებზე. მეორე მიზეზზი, რომელიც საფუძვლად დაედო განმცხადებლის სასამართლოს წინაშე წარუდაგნებლობას, იყო მისი შეკრაცხადობა, რაც შეკრძლებულს ხდიდა მის მიერ მიცვმული ჩვენების მტკიცებულებად აღიარებას. რომანოვმა დამატებით განაცხადა, რომ აღნიშნული მიზეზები ეწინააღმდეგებოდა ეროვნულ კანონმდებლობას, რადგან მოსკოვის გაგარინსკის ოლქის სასამართლოს საბოლოოდ არ პქონდა გარკვეული მისი შეკრაცხადობის საჭირო. განმცხადებელმა, დამატებით, კურადღება გააძმახვილა სიზო №42/2 აღმინისტრაციის მიერ გაცემულ ცნობებზე, რომლის მიხედვითაც განმცხადებელი იქცეოდა კარგად და ზედმიწევნით ასრულებდა ციხის აღმინისტრაციის მოთხოვნებს.

105. მთავრობის განცხადებით, მოსკოვის გაგარინსკის რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება განმცხადებლის პირადად არმოსმენის თაობაზე, ეფუძნებოდა ექსპერტის წევნების, რომლის თანახმადაც, რომანოვი არ აცონის ეფუძნებლად მის მიერ ჩადენილი ქმედობის

შედგავს. შესაბამისად, სასამართლოს გადაწყვეტილება შეესაბამებოდა ხისხლის სამართლის სამროცელი კოდექსის 407-ე მუხლის სამოყალიბებულ მოთხოვნების დამატებით, მთავრობის მიერ აღნიშნულ იქნა. რომ პირადად მის გამოუკისადებლობას არ მოუხდებია გავლენა განმცხადებლის უფლებებზე. რაღაც იგი სასამართლოს წინაშე წარმოდგენილი იყო აღვთატის მეშვეობით.

ბ. სასამართლოს შეფასება

106. სასამართლო აღნიშნავს სამართლის სასამართლოს პრინციპი პირულის ხმოვნების, პირადად მიიღოს მონაწილეობა პირველი ინსტანციის სასამართლოს ხსნობებში (კოლონია იტალიის წინააღმდეგ). მოცემულ საქმეში ეს მოთხოვნა დაკმაყოფილებული არ ყოფილი, რაღაც რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილებით განმცხადებული არ დასწრებია სასამართლო განხილვას აღსანიშნავია ისიც, რომ რომანოვი არ დასწრებია სააპელაციის განხილვასაც. სასამართლო შემდეგში განხილავს, არსებობდა თუ არა ხევა გარემოებები, რომელიც გააძმართლებდა რომანოვის სასამართლოს წინაშე გამოუკისადებლობას

107. სასამართლო აღნიშნავს, რომ აღნიშნული განხილვა მა ეხება იმ პირალდებულებს, რომელთაც საკუთარი ინიციატივით თქვეს უარი სასამართლო განხილვაში მონაწილეობაზე. იმის საწინააღმდეგოდ, რომანოვი დაკინებით მოითხოვდა, რომ იგი პირადად ყოფილი წარდგენილი სასამართლოს წინაშე. მისი აღნიშნული უფლების რეალიზება არ მოხერხდა ერთ შემთხვევაში იმის გამო, რომ ციხის ადმინისტრაციის არ ახორციელებდა სულიერად ავადმყოფი პატიმრების ტრანსპორტირებას, ხოლო მეორე შემთხვევაში, სასამართლო მტკიცებულებად ვერ მიიღებდა სულიერად ავადმყოფის მიერ მიცემულ ჩეკებას.

108. სასამართლო ხაზს უხვამს სახელმწიფოს გალდებულებას. მოახდინოს პატიმრობაში მყოფი პირების სასამართლოში ტრანსპორტირება (გოდი იტალიის წინააღმდეგ). აქვე სასამართლო აღნიშნავს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოში ბრალდებულის დაუხსრუბლად საქმის განხილვა შესაძლებელია განსაკუთრებულ შემთხვევებში, როდენაც პირი ავად არის და იმ პირობით, რომ მისი ინტერესები სათანადოდ იქნება დაცული (იხ. ნინ პანხენი დანიის წინააღმდეგ). თუმცა, როდენაც გადასაწყვეტი საკითხები კავშირშია ბრალდებულის პიროვნებისათვან და ხასიათთან ან მის ფსიქოლოგიურ მდგრმარეობასთან განონსაწინააღმდეგო ქმედების ხადენის მომენტში, მაღალიან მნიშვნელოვანია, რომ პირი პირადად იქნებ წარდგენილი სასამართლოს წინაშე მის დამცველობა ერთად (იხ. კრემსოვი აკსტრიის წინააღმდეგ, პობორნიკოვი ავხტრიის წინააღმდეგ და ზანა თურქეთის წინააღმდეგ).

109. მოცემულ საქმეში ხელისუფლების არ მოუდია სათანადო ზომები განმცხადებლის სასამართლოს წინაშე გამოცხადების მიზნით. არ არსებობს გარემოება, რომელიც ხელს შეუშლილა განმცხადებლის სასამართლოს წინაშე გამოცხადებას. რაიონული სასამართლოს არგუმენტი იმასთან დაკავშირებით, რომ განმცხადებლის სულიერი მდგრმარეობიდან გამომდინარე მისი ჩვენება ვერ იქნებოდა მიღებული. შოკისმომგრევლია, რაღაც სწორედ აღნიშნულ სასამართლოს უნდა გადაეწყვიტა სჭირდებოდა თუ არა განმცხადებულ სავალდებულო სამედიცინ მკურნალობა.

110. რაც შეეხება პირველი ინსტანციის სასამართლოს უფლებამოსილებას, სასამართლო აღნიშნავს, რომ რაიონულმა სასამართლომ რომელმაც სისხლის სამართლებრივი პრალდება განსაზღვრა განმცხადებლის წინააღმდეგ. გადაწყვიტა, რომ რომანოვი არ შეიძლებოდა მიცემული პასუხისმგებაში ჩადენილი ქმედობისათვის მისი სულიერი მდგრმარეობის გამო სახაცვლოდ, სასამართლომ პრანა სულიერად ავადმყოფი პირების სამკურნალო დაწესებებულებაში გადავვანა.

111. რაც შეეხება ამ უკანასკნელს, სასამართლო აღნიშნავს, რომ რაიონულმა სასამართლომ შეისწავლა ერთი და იმავე ფსიქიატრიული დაწესებებულებების მიერ გაკუთებული დასკრინები. მიუხედავად იმისა, რომ ორივე დასკრინებაში დიაგნოზი ერთმანეთს ემთხვეოდა, დანიშნულება, რომელიც დასკრინების შედეგად განისაზღვრა, ერთმანეთისაგან განსხვავდებოდა. პირველი დასკრინების თანახმად, შეიძლებოდა განმცხადებულს მკურნალობა სახლში გაევლო, ხოლო მეორე დასკრინების მიხედვით, აუცილებელი იყო მისი სპეციალურ დაწესებულებაში მკურნალობა.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ ამგვარმა შეუსაბამობამ, რომელმაც მნიშვნელოვანი გავლენა იქნია პროცესუაზე და განმცხადებლის თავისუფლებაზე, განსაკუთრებული მნიშვნელობა მიანიჭა განმცხადებლის სასამართლო განხილვაში მინაწილების საკითხს

112. სასამართლო მიიჩნევს, რომ რაიონულ სასამართლოს არ შევძლო მიეღო თბილქტური გადაწყვეტილება განმცხადებლის პირიდან მოხმენის გარეშე მხოლოდ ადგომის მონაწილეობით

113. აღნიშნულიდან გამომდინარე სასამართლო მიიჩნევს, რომ დაირღვა კონვენციის მე-6 მუხლის 1-ლი პუნქტი და მე-3 პუნქტის გ ქვეპუნქტი.

IV. კონვენციის 41-ე მუხლის გამოყენება

114. კონვენციის 41-ე მუხლის თანახმად, თუ სასამართლო დაადგენს, რომ დაირღვა კონვენცია და მისი ოქმები, სოლო შესაბამისი მადალი ხელშემკრელი მხარის შიდასახელმწიფოებრივი სამართლი დარღვევის მხოლოდ ნაწილობრივი გამოსწორების შესაძლებლობას იძლევა, საჭიროების შემთხვევაში, სასამართლო დაზარალებულ მხარეს სამართლიან დაკმაყოფილებას მიაკუთვნებს".

ა. მორალური ზიანი

115. განმცხადებელმა განცდილი მორალური ზიანის კომპენსაციის მიზნით მოითხოვა 100 000 ერთო. მან ხაზი გაუსჭა სიზოში არააღმიანურ პირობებში პატიმრობის ფაქტს, რომელიც უსამართლო სასამართლო განხილვის შედეგი იყო. პატიმრობის დროს მისი მდგომარეობა გაუსრულდა მას არ შეეძლო მუშაობა და ოჯახის რჩენა. მისი ნათებავები იძლევებული იყვნენ წლების განმავლობაში გაეცოთ დიდი ხარჯები მისი საკვებით უზრუნველყოფისათვის. მან ეროვნული და საერთაშორისო სამართლის ნირმების დარღვევის შედეგად მნიშვნელოვანი ზიანი განიცადა

116. მოავრობამ აღნიშნა, რომ დარღვევის დადგენა წარმოადგენდა სათანადო კომპენსაციას. ნებისმიერ შემთხვევაში, მოთხოვნილი თანხა იყო არაგონივრული და დაუსაბუთებელი.

117. სასამართლო აღნიშნავს, რომ მორალური ზიანის სოგიერთი უორმა მისი ხასიათიდან გამომდინარე, ყოველთვის შეიძლება კერ დადასტურდეს (ი.e. მაგ.: აბდულაზისი, კაბალევი და ბალკანდალი გაერთიანებული სამეცოს წინააღმდეგ). აღნიშნული სასამართლოს ხელში არ უშლის განმცხადებელს მორალური ზიანის კომპენსაციის მიზნით მიაკუთვნოს გარკვეული თანხა. წინამდებარე საქმეში სასამართლო თკლის, რომ განმცხადებლის ხანგრძლივი პატიმრობა ისეთ პირობებში, რომელიც წარმოადგენდა დამამცირებელ მოპრობას, განმცხადებელს მიაკუთა მორალური ზიანი, რომლის კომპენსაციაც შეუძლებელია მხოლოდ უფლების დარღვევის დადგენით.

118. სასამართლო ყველა ფაქტორის გათვალისწინებით თანაბარ საფუძველზე განმცხადებელს აქცუთვნებს 5 000 ერთოს.

ბ. ხარჯები

119. განმცხადებელმა გაწეული ხარჯების ასანაზღაურებლად მოითხოვა 14 775 აშშ დოლარი, სამოქალაქო უფლებათა კომიტეტის წევრის ბ-ზი ა. ა. რეკანტის და თარგმანის სარჯების ასანაზღაურებლად. დამატებით, განმცხადებელმა მოითხოვა 644 აშშ დოლარი და 791.34 უკრაინული გრივნა ბ-ზი რეკანტის მიერ ოდესაში განმცხადებლის მოსანაზღაულებლად ჩასვლისას გაწეული ხარჯების ასანაზღაურებლად და ბოლოს, მან მოითხოვა 3 561.86 რესეული მანეთი საფოსტო ხარჯების ასანაზღაურებლად.

120. მოავრობამ აღნიშნა, რომ აღნიშნული ხარჯები არ იყო სათანადოდ დასაბუთებელი. მაგალითად, წარმოდგენილ საფოსტო ქვითრებს არ ჰქონდა განმცხადებლის სახელი.

121 ხასამართლოს აღნიშვნით, იმისათვის, რომ მოთხოვთ იქნებს გაწეული ხარჯების ანაზღაურება კონკრეტის 44-ე მუხლის საფუძვლებზე. განმცხადებელი ვალდებულია დამტკიცოს. რომ აღნიშნული ხარჯები განმცხადებლის ძირი მართლაც; იქნა გაღუბებული გონივრულ ფარგლებში (ნიღხენი და ჯონხენი ხორგვების წინადაღმდებარება)

122 წარმოდგენილი ინფორმაციის საფუძვლებზე ხასამართლო განმცხადებელს აკუთვნებს 1 500 კუროს გაწეული ხასამართლებრივი ხარჯებისათვის. პლეის 872 კუროს. რომელიც განმცხადებელმა უკვე მიიღო კუროპის ხამჭღლან ხასამართლებრივი დასმარების სახით. დამატებით, ნებისმიერი მოხაკრებელი, რომელსაც შეიძლება აღნიშნული თანხა დაგჭერებარის გარდა ამისა. ხასამართლო განმცხადებელს აკუთვნებს 4 519.99 რუსულ რუბლს და 620.36 უკრაინულ გრივას

გ. საურავი

123. ხასამართლო მიიჩნევს, რომ ხაურავი განსაზღვრული უნდა იყოს კუროპის (კრიტიკული ბანკის წლიური ხაშუალო კურსის შესაბამისად, რასაც დაემატება ხამი პროცენტი)

აღნიშვნელიდან გამომდინარე სასამართლო

1. აღგენს, რომ დაირდვა კონკრეტის მე-3 მუხლი;
2. აღგენს, რომ დაირდვა კონკრეტის მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტი;
3. აღგენს, რომ დაირდვა კონკრეტის მე-6 მუხლის 1-ლი პუნქტი და მე-3 მუხლის გ ქვეპუნქტი;
4. აღგენს, რომ
 - ა) მოპასუხე ხახელმწიფომ განმცხადებელს, კონკრეტის 44.2. მუხლის მოთხოვნათა შესაბამისად, წინამდებარე გადაწყვეტილების ძალაში შეხვდიდან 3 თვის გადაში უნდა გადაუხადოს
 - 1) 5000 კურო მიუენებული მორალური ზიანისათვის, რომელიც კონვერტირებულ უნდა იქნეს რუსულ რუბლში, გადახდის მომენტისათვის არსებული კურსის შესაბამისად;
 - 2) 628 კურო იურიდიული მომსახურებისათვის გაწეული ხარჯების ასანაზღაურებლად, რომელიც კონვერტირებულ უნდა იქნეს რუსულ რუბლში, გადახდის მომენტისათვის არსებული კურსის შესაბამისად;
 - 3) 4,519.99 რუსული რუბლი და 620.36 უკრაინული გრივა ხსნა ხარჯებისათვის;
 - 4) ნებისმიერი ხაურავი, რომელიც შეიძლება დაემატოს აღნიშნულ თანხას;
 - ბ) ხაურავი განსაზღვრული უნდა იყოს კუროპის ცენტრალური ბანკის წლიური ხაშუალო კურსის შესაბამისად, რასაც დაემატება ხამი პროცენტი.
5. უარყოფს განმცხადებლის დანარჩენ მოთხოვნებს სამართლიან ანაზღაურებასთან დაკავშირებით.

შესრულებულია ინგლისურ ენაზე 2005 წლის 20 ოქტომბერს, ხასამართლოს რეგლამენტის 77.2.3 მუხლის შესაბამისად.

ვინხენტ ბურგერი

პოშტიან მ. ზაპანჩიჩი

რეგისტრატორი

პრეზიდენტი